

3. Hard for teachers to use with a lack of experience using ICT tools [5].

Conclusions. Consequently, the peculiarities of the use of information and communication technologies in the educational process have been considered. They, of course, can not replace the teacher, but will contribute to the improvement and diversification of the activity of a lecturer, and it will increase the productivity of the educational process. In addition, the use of these technologies in the learning process allows more and more fully to reveal the creative potential of each student. A modern teacher is a generator of ideas, an organizer, a film director who defines the roles and learning process, combining traditional and innovative techniques and tools. He must find a motivation for the student and build his activity so that the latter has a desire to learn and discover something new. In order to formulate creative abilities, the student needs the most impressions of the world around him when performing the various activities he likes most, and then – in all the peculiar types of activity of students. By forming students' interest in any of these activities, it is possible to capture them by the process of creativity. Among the ways of development of creative abilities, cognitive activity, independence, self-realization of students it is necessary to use in work with students various tasks – educational, developing, cognitive, intellectual, non-standard, creative. Informatization significantly influenced the process of obtaining knowledge. New learning technologies on the basis of information and communication can increase the speed of perception of knowledge.

Therefore, information and communication technologies are highly effective tools that allows to give plenty of information to a greater extent than traditional sources of

information, and in a sequence that is consistent with the logic of cognition and the level of perception of a particular contingent of students. Having solved the problem issues, it is possible to use the new technologies and raise the process of training to a qualitatively higher level.

Список використаних джерел

1. Закон України "Про національну програму інформатизації" / <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/74/98-%D0%B2%D1%80>
2. Закони України "Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007–2015 роки" / <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/537-16>
3. Федорук Т. Методика використання інформаційно-комунікаційних технологій в навчальному процесі / <https://ru.calameo.com/read/005138934e74b785025db>
4. ICT in Education / The Uses of ICTs in Education / https://en.wikibooks.org/wiki/ICT_in_Education/The_Uses_of_ICTs_in_Education
5. What is ICT in Education / <http://www.elmoglobal.com/en/html/ict/01.aspx>
6. Zare-ee A. University teachers' views on the use of information communication technologies in teaching and research / TOJET: The Turkish Online Journal of Educational Technology. – July 2011, volume 10, Issue 3.

References

1. Zakon Ukrayiny "Pro natsionalnu prohramu informatyzatsiyi" / <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/74/98-%D0%B2%D1%80>
2. Zakony Ukrayiny "Pro Osnovni zasady rozvytku informatsiynoho suspi'stva v Ukrayini na 2007–2015 roky" / <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/537-16>
3. Fedoruk T. Metodyka vykorystannya informatsiyno-komunikatsiynyykh tekhnolohiy v navchal'nomu protsesi / <https://ru.calameo.com/read/005138934e74b785025db>
4. ICT in Education / The Uses of ICTs in Education / https://en.wikibooks.org/wiki/ICT_in_Education/The_Uses_of_ICTs_in_Education
5. What is ICT in Education / <http://www.elmoglobal.com/en/html/ict/01.aspx>
6. Zare-ee A. University teachers' views on the use of information communication technologies in teaching and research / TOJET: The Turkish Online Journal of Educational Technology. – July 2011, volume 10, Issue 3.

Надійшла до редколегії 26.01.18

Н. Постоюк, канд. пед. наук

Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Київ

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У НАВЧАННІ У ВИЩІЙ ОСВІТІ

Проаналізовано забезпечення інформаційно-комунікаційних технологій в українській освіті. Визначено кроки уряду щодо впровадження цих технологій в освіту. Виявлено умови для підвищення пізнавальної активності учнів за допомогою ІКТ, а саме: наявність матеріально-технічної підтримки, підготовка вчителя до використання ІКТ з урахуванням психофізіологічних здібностей особи, що інтенсифікація освітньої діяльності залежить від можливостей використання ІКТ, а також розглянуто переваги й недоліки використання ІКТ. Зроблено висновок, що інформаційно-комунікаційні технології є надзвичайно ефективними інструментами, які дозволяють надати велику кількість інформації, можуть збільшити швидкість сприйняття знань і значно поліпшити процес навчання.

Ключові слова: інформаційно-комунікаційні технології, вища освіта, студенти, викладання, учіння.

УДК 378.147:811.111 <https://doi.org/10.17721/2415-3699.2018.7.17>

Є. Спіцин, канд. пед. наук, проф.

Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Київ

Н. Назаренко, канд. пед. наук, доц.

Національна академія Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького, Хмельницький

КОГНІТИВНИЙ ПІДХІД У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ-ПРИКОРДОННИКІВ ДО СПІЛКУВАННЯ АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ

Досліджено роль когнітивного підходу в підготовці майбутніх офіцерів-прикордонників до спілкування англійською. Теоретично обґрунтовано та практично розроблено методику навчання майбутніх прикордонників англійської фахової лексики. Визначено, що з позиції когнітивного підходу навчання лексики здійснюється на основі залучення когнітивних стратегій переробки, збереження та відтворення інформації, що дозволяє ефективно запам'ятовувати нові лексичні одиниці та зберігати їх у семантичному просторі в активному стані для застосування в усному та писемному спілкуванні. Проаналізовано етапи навчання лексики й розроблено комплекс вправ до кожного з етапів.

Ключові слова: англійська фахова лексика, когнітивний підхід, етапи навчання лексики, комплекс вправ.

Постановка проблеми. Інтеграція нашої держави з європейськими країнами, інтернаціоналізація ділових стосунків у різних сферах діяльності людини підвищують попит на фахівців, які вільно володіли іноземною мовою та культурою іншомовного спілкування. У цьому контексті важливого значення для якісної вищої освіти набуває навчання майбутніх прикордонників іншомовної

фахової лексики, оскільки успішність іншомовного професійного спілкування значною мірою визначається рівнем володіння лексичними навичками, який забезпечує адекватне розуміння і вживання лексичних одиниць відповідно до ситуації спілкування.

Відповідно до сучасних міжнародних освітніх вимог майбутні прикордонники мають володіти вмінням вільно

висловлюватися іноземною мовою без помітних утруднень, пов'язаних з пошуком засобів вираження у процесі досягнення ними соціальних, академічних і професійних цілей. Таким чином, навчання іноземної фахової лексики майбутніх прикордонників виступає необхідним складником оволодіння англійською мовою як засобом фахового спілкування.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема навчання іноземної фахової лексики розглядалася в багатьох роботах: О.Ю. Долматовська, Е.К. Кузнецова, З.Є. Кузьменко, О.П. Петрашук, Н.С. Саєнко, Е.В. Мирошніченко, В.Д. Борщовецька, Мс. Carthy, D. Nunpan, A. Peters, C. Riemer, L. Schiffler. Так, наприклад, розроблено методику навчання активної лексики німецької мови на ситуативній основі (З.Є. Кузьменко, 1990), методику комплексної індивідуалізації навчальної діяльності студентів з оволодіння англійської спеціальної медичної лексики усного професійного спілкування на другому етапі немовного ВНЗ (О.П. Петрашук, 1991), методику навчання професійної лексики студентів-економістів під час усномовленневого спілкування в непрофесійних сферах комунікації (Е.В. Мирошніченко, 1996), методику тестового контролю лексичних навичок читання на першому ступені немовного ВНЗ (Н.С. Саєнко, 1998), методику навчання студентів-економістів ВНЗ іноземної фахової лексики з урахуванням когнітивних стратегій (В.Д. Борщовецька, 2002) [1].

Незважаючи на наявність досягнення у вирішенні проблеми навчання іноземної фахової лексики, це питання залишається все ще до кінця невирішеним. Подальше вирішення цієї проблеми ми бачимо у застосуванні нових підходів, зокрема когнітивного підходу, суть якого полягає в організації активної мовленнєво-мислительної діяльності студентів. З позиції такого підходу навчання лексики здійснюється на основі активного і цілеспрямованого залучення когнітивних стратегій переробки, збереження та відтворення інформації, використання яких дозволить ефективно запам'ятовувати нові лексичні одиниці та зберігати їх у семантичному просторі в активному стані, тобто робить їх готовими для застосування в усному та писемному спілкуванні [5, с. 90].

Отже, соціальне замовлення суспільства на підготовку прикордонників, здатних спілкуватися з іноземцями, з одного боку, та недостатня розробленість методики навчання англійської фахової лексики з урахуванням когнітивного підходу, з іншого боку, зумовлюють актуальність нашого дослідження.

Мета і завдання дослідження: теоретично обґрунтувати та практично розробити методику навчання майбутніх прикордонників англійської фахової лексики з урахуванням когнітивного підходу.

Виклад основних положень. Аналіз літературних джерел із галузі когнітивної лінгвістики та психології уможливають уточнення поняття когнітивного підходу до навчання іноземної фахової лексики. Цей підхід спирається на принцип свідомості та на теорію соціоконструктивізму, відповідно до якої студент є активним учасником навчального процесу. Когнітивний підхід у нашому дослідженні передбачає організацію активної мовленнєво-мислительної діяльності майбутніх прикордонників у процесі навчання англійської фахової лексики. Під когнітивними стратегіями ми розуміємо урахування певних закономірностей процесів повторення, застосування мнемонічних прийомів запам'ятовування англійської прикордонної термінології, використання комплексу вправ, в основу якого покладені мнемонічні прийоми її запам'ятовування [2, с. 189].

У результаті проведеного нами лінгвістичного аналізу прикордонної лексики були виявлені такі її особливості. Прикордонна термінологія складається зі слів, що вживаються виключно як терміни – так звані "абсолютні терміни" і слова, що мають як термінологічне, так і загальноживане значення. Вона характеризується наявністю інтернаціоналізмів, різних дериваційних утворень, а також абревіатур, які розрізняють за способами утворення та вживання [3].

У результаті аналізу навчального матеріалу були використані автентичні тексти, матеріали періодичних видань "Кордон", "Прикордонник України", виступи фахівців на наукових конференціях, семінарах з носіями англійської мови [7, с.39].

Виявлені нами лінгвістичні особливості прикордонної термінології були покладені в основу розробки методичної типології відібраних лексичних одиниць, які було класифіковано на чотири типологічних групи (ТГ). До першої ТГ ввійшли терміни-інтернаціоналізми, що характеризуються неспівпаданням наголосу і неспівзвучністю наголошених голосних при частковій співзвучності приголосних або їх повній неспівзвучності. До другої ТГ ввійшли терміни, які співпадають за обсягом, але не співпадають за формою з термінами рідної мови, до цієї групи віднесено також терміни, які співпадають за формою і значенням зі своїми еквівалентами в рідній мові, але відсутні в понятійному апараті студентів унаслідок їх недостатньої професійної компетенції. До третьої ТГ ввійшли терміни, які не співпадають ні за формою, ні за обсягом значень з термінами рідної мови. До четвертої групи ввійшли абревіатури.

Услід за М.А. Бурлаковим, О.П. Петрашук, В.Д. Борщовецькою були виділені три етапи навчання іноземної лексики: етап семантизації і первинного закріплення лексики, етап формування навичок і етап удосконалення навичок. Кожен з етапів містить підетап повторення і передбачає використання мнемонічних прийомів запам'ятовування іноземної лексики [2, с.193].

На етапі семантизації й первинного закріплення лексики відбувається повідомлення лексичних знань і закріплення в пам'яті студентів слухомовленнєвомоторних і семантичних образів даних лексичних одиниць. Для реалізації цієї мети застосовуються такі мнемонічні прийоми запам'ятовування лексики, як парні асоціації, словесні сім'ї, прийом "слів-вішалок", категоризація, групування за формальними ознаками, використання попереднього досвіду, *loci* (метод розташування, суть якого полягає в тому, що ЛО, які підлягають запам'ятовуванню, подумки розташовуються у просторі в певному порядку і під час відтворення "відвідуються" по черзі), метод ключового слова [6, с.12].

У когнітивному підході враховується роль процесу забування після первинного закарбування нової лексичної інформації. У зв'язку з цим виникла необхідність в організації підетапу повторення, інтелектуального за характером, за умови нового способу структурування, логічної обробки матеріалу та розподілу повторення в часі.

На етапі формування лексичних навичок здійснюється обробка комплексних лексичних операцій, які складають основу навички на базі сформованих первинних (лексичних) умінь вживання ЛО. Метою цього етапу з точки зору когнітивного підходу до навчання іноземної фахової лексики є закріплення слів у пам'яті, використовуючи такі мнемонічні прийоми, як зв'язок із попереднім досвідом індивіда, запам'ятовування з опорою на "глибину мислення".

На завершальному етапі – етапі удосконалення лексичних навичок здійснюється подальше закріплення за своєю лексичних операцій на основі вживання нових

ЛО в новому мовленнєвому матеріалі й формування лексично спрямованих вторинних мовленнєвих умінь. На цьому етапі використовуються парні асоціації, семантичне мапування, *loci* [2, с.194].

Запропонована методика навчання англійської прикордонної термінології з урахуванням когнітивного підходу була покладена в основу комплексу вправ.

Коротко охарактеризуємо запропонований нами комплекс вправ та наведемо приклади вправ для кожного з етапів навчання.

На I етапі, семантизації і первинного закріплення лексики, виконуються вправи, призначені для ознайомлення студентів: зі звуковим і графічним образами лексичних одиниць, з їх семантичними особливостями та сполучуваністю лексичних одиниць, морфологічними правилами.

На цьому етапі виконуються рецептивно-імітаційні вправи, вправи на номінацію та ідентифікацію лексичних одиниць, що передбачають закріплення слухомовленнєвомоторного образу нових лексичних одиниць, їх семантичного образу і сполучуваності з іншими лексичними одиницями. Когнітивні стратегії актуалізуються у вигляді підетапу повторення шляхом використання парних асоціацій, словесних сімей, категоризації, групування за формальними ознаками, *loci*, використання попереднього досвіду, метода ключового слова.

Ex.1 Study the following word collocations:

MIGRANT

adj. + MIGRANT: economic, illegal, rural

MIGRANT + *noun*: labourer, worker, population, bird

prep. + MIGRANT: from, into, to

phrases: a flow /an influx of migrants

MIGRATE

adv. + MIGRATE: north, east, south, west, seasonally

prep. + MIGRATE: from, into, to

MIGRATION

adv. + MIGRATION: seasonal, inward, international, mass

MIGRATION + *verb*: occur, increases

MIGRATION + *noun*: path, pattern, route

MIGRATION + *prep.*: from, to

phrases: wave of migration

Ex.2 Listen to the words you have on your list and try to remember how they are pronounced:

Accept, burning issue, drug trafficking, global trend, labour market, organized crime, population, proliferation, smuggling, transportation

Ex.3 Rewrite the new words using calligraphic artifice to bring out the meanings:

Affect, approach, diverse, migration, barrier, border

Ex.4 Identify the following abbreviations:

NATO, WTO, CIS, USA, Mr., MP, EU, IMF

Ex.5 Group the following words into categories for better memorization:

words connected with functions of the border agency (F);

words connected with equipment (E);

words connected with documents (D);

words connected with personnel (P).

Вправи на II етапі, формування лексичних навичок, спрямовані на відпрацювання різних часткових операцій, які складають основу функціонування комплексних операцій лексичної навички. Це – вправи у виборі лексичних одиниць із семантичного простору згідно з задумом висловлювання, у семантично обумовленому комбінуванні лексичних одиниць, у розгортанні та редукції ситуативних висловлювань, у ситуативно адекватних замінах. За своїм характером вони є умовно-комунікативними, що передбачають наявність мовленнєвого завдання і мовленнєвої ситуації [4].

Ex.1 Fill in the gaps in the following sentences with proper words from the box:

Developed countries show _____ for migration movement.

Migrants want to give their children better _____ to get ahead.

Migration is considered one of the _____ global issues as more and more people move today.

People have always moved in order to _____ their standard of living.

Prosperous countries _____ migrants.

The movement of people will become even more _____ as a result of these trends.

Ex.2 Write sentences about the positions and responsibilities of the following people:

Ivan Petrov – port of entry – examination;

Denis Sidorov – personnel department – staff;

Viktor Popov – information system department – computer

Ex.3 Find in the text the synonyms to the following words:

Contemporary, inequality, illegal transfer, significant problem, spreading, the influx of migrants, to influence, to encourage, to influence.

Ex.4 What does IT refer to in the following sentences?

It will impact migration and migration management.

It will become even more significant today.

It has offered employers the chance to hire highly skilled and cheap migrant workers.

It differs between developed and developing countries.

It has not ceased.

На III етапі, удосконалення лексичних навичок, виконуються вправи на включення лексичних одиниць у просте та складне висловлювання, а також так названі ініціативні вправи, які забезпечують плавний перехід від удосконалення лексичних навичок до розвитку мовленнєвих умінь, між якими, не існує межі як в плані процесу їх формування, так і продукту цього процесу. Усі вправи, які виконуються на цьому етапі, є комунікативними і передбачають наявність ситуації й мовленнєвого завдання. Характерними когнітивними стратегіями на третьому етапі є парні асоціації, семантичне мапування [4].

Ex.1 Look through the text and write down its short summary. Cover the following items:

the UK responsibility

the UK's asylum policy

human rights organizations

detrimental effects on asylum applicants

illegal immigrants in the UK include...

granted amnesty

deportation of the irregular migrants from the UK

fines for employers found to be employing illegal immigrants

Ex.2 Fill in the table. Provide your own ideas and extend the concepts discussed:

The Ministry for Immigration

Short term visa

Tightening up of the visa system

Consular penalties

...

The Joint Council for the Welfare of Immigrants

Long term visa

Simplifying the visa proceedings

Reducing the amounts of consular duties

...

Ex.3 Decide whether the following sentences are true or false. Prove it.

Human trafficking is legal trade in the movement or migration of people.

Trafficking victims typically are recruited using employment contract and labour agreement.

Human trafficking does not differ from people smuggling.

On arrival at their destination, the smuggled person is usually imprisoned.

The trafficker takes away the Charter of the United Nations.

Висновки. Таким чином, у результаті здійсненого наукового дослідження ми дійшли таких висновків: навчання майбутніх прикордонників іншомовної фахової лексики є неодмінним складником навчального процесу з іноземної мови, оскільки ефективність іншомовного фахового спілкування значною мірою залежить від його лексичного оформлення. Для успішного вирішення цієї проблеми необхідна науково обґрунтована методика навчання майбутніх прикордонників англійської фахової лексики з урахуванням когнітивного підходу її засвоєння.

У зв'язку з цим нами був вивчений когнітивний підхід до навчання іншомовної фахової лексики, що заснований на когнітивній психології, спирається на принцип свідомості у навчанні і на теорію соціоконструктивізму.

Розроблено методичну типологію досліджуваної прикордонної лексики, в результаті якої ми виділяємо чотири типологічні групи лексичних одиниць. У запропонованій нами методиці навчання майбутніх прикордонників іншомовної фахової лексики з урахуванням когнітивного підходу ми виділяємо три етапи, а саме: етап семантизації і первинного закріплення лексики, етап формування лексичних навичок і етап удосконалення навичок. Запропонована методика передбачає у кожному етапі формування лексичних навичок наявність підетапу повторення, на якому застосовуються мнемонічні прийоми запам'ятовування лексичних одиниць.

Дискусія. Проведене дослідження не вичерпує всіх питань окресленої проблеми, важливість і актуальність якої визначає необхідність її подальшого вивчення, а саме впливу когнітивних стратегій засвоєння іншомовної фахової лексики на ефективність навчання майбутніх прикордонників іноземної мови та подальша розробка вправ із застосуванням мнемонічних прийомів запам'ятовування іншомовної фахової лексики.

Список використаних джерел

1. Борщовецька В. Д. Вправи для навчання англійської фахової лексики студентів-економістів / В. Д. Борщовецька // Іноземні мови. – 2003. – № 2. – С. 24–28.
2. Борщовецька В. Д. Етапи навчання студентів-економістів англійської фахової лексики з урахуванням їх когнітивних стратегій / В. Д. Борщовецька // Вісн. КНЛУ. Серія "Педагогіка та психологія". – К. : Вид. центр КНЛУ. – 2002. – Вип. 5. – С. 188–196.

3. Гапонова В. М. Англо-українсько-російський словник прикордонних термінів / В. М. Гапонова, Н. С. Назаренко. – Хмельницький : Вид-во Нац. акад. Держ. прикордон. служби України імені Б. Хмельницького, 2011.

4. Гапонова В. М. English for Professional Communication (Англійська мова для професійного спілкування) : навч. посіб. / В. М. Гапонова, Н. С. Назаренко. – Хмельницький : Вид-во Нац. акад. Держ. прикордон. служби України імені Б. Хмельницького, 2012.

5. Зонтова С. Є. Когнітивний підхід до навчання іншомовної лексики / С. Є. Зонтова // Проблеми сучасної педагогічної освіти: 36. наук. праць. – Ялта : РВВ КГУ, 2005. – Вип. 8, ч. 2. – С. 89–93.

6. Крючков Г. Стратегія навчання іноземних мов в Україні / Г. Крючков // Вісн. Київ. ун-ту імені Тараса Шевченка. Серія Іноземні мови. – К. : ВПЦ "Київський університет", 2002. – № 1–2. – С. 10–13.

7. Назаренко Н. С. Навчання професійної лексики майбутніх офіцерів-прикордонників / Н. С. Назаренко, Н. В. Берестецька // Мовна підготовка працівників ОВС до проведення фінальної частини Євро-2012 в Україні : тези доп. міжвуз. наук.-практ. конф. (Київ, 24 лют. 2011). – К. : Нац. акад. внутріш. справ, 2011. – С. 39–41.

References

1. Borshchovetska V. D. "Exercises for teaching English technical vocabulary to economics students" / V. D. Borshchovetska // Inozemni movy [Foreign languages]. – 2003. – № 2. – P. 24–28.
2. Borshchovetska V. D. "Stages of teaching English technical vocabulary to economics students based on cognitive strategies" / V. D. Borshchovetska // Visnyk Kyivskoho Natsionalnoho lingvistychnoho universytetu, Series "Pedagogics and Psychology". – 2002. – № 5. – P. 188–196.
3. Haponova V. M. Anhlo-Ukrainsko-Rosiiskyi slovnyk prykorдонnyh terminiv [English-Ukrainian-Russian dictionary of borderguard terms] / V. M. Haponova, N. S. Nazarenko. The National Academy of the State Border Guard Service of Ukraine named after Bohdan Khmelnytskyi, Khmelnytskyi, Ukraine, 2011.
4. Haponova V. M. Anhliiska mova dia povsiakdennoho spilkuvannya [English for Professional Communication] / V. M. Haponova, N. S. Nazarenko. The National Academy of the State Border Guard Service of Ukraine named after Bohdan Khmelnytskyi, Khmelnytskyi, Ukraine, 2012.
5. Zontova S. Y. "Cognitive approach to teaching foreign vocabulary". Problemy suchasnoi pedahohichnoi osvity : zbirnyk naukovykh prats / S. Y. Zontova. – Yalta, 2005. – № 8, part 2. – P. 89–93.
6. Kriuchkov H. "The Strategy of teaching English in Ukraine" / H. Kriuchkov // Inozemni movy [Foreign languages]. – 2002. – № 1–2. – P. 10–13.
7. Nazarenko N. S. "Teaching professional vocabulary to future borderguard officers" / N. S. Nazarenko, N. V. Berestetska // Movna pidhotovka pratsivnykiv OVS do provedennia finalnoi chastyny Yevro-2012 v Ukraini [Language training to experts of internal affairs on the thresholds of the final part of EURO-2012], International Scientific Conference, February 24th, 2011. The National Academy of Internal Affairs. – Kyiv, Ukraine, 2011. – P. 39–41.

Надійшла до редколегії 29.01.18

Y. Spitsyn, Doctor of Philosophy (Pedagogics), Professor
Taras Shevchenko National University of Kyiv, Kyiv, Ukraine
N. Nazarenko, Doctor of Philosophy (Pedagogics), Associate Professor
National academy of the State Border Guard Service of Ukraine named after Bohdan Khmelnytskyi,
Khmelnytskyi, Ukraine

THE COGNITIVE APPROACH TO FUTURE BORDERGUARD OFFICERS' TRAINING TO SPEAK ENGLISH

The article deals with the issue of the role of the cognitive approach to future borderguard officers' training to speak English. The methodology proposed has been theoretically substantiated and practically developed. The cognitive approach to teaching vocabulary has been studied. This approach predicts cognitive strategies of transforming, keeping and presenting information to be used. It helps to learn new words effectively and keep them in semantic space till activating in speaking or writing. It has been researched that borderguard terminology is divided into words which are so called "absolute terms" and words which have terminological and general meaning as well. Borderguard terminology is characterized by internationalisms, derivative constructions, abbreviations. The linguistic peculiarities of borderguard terminology have been taken as the basis of methodological typology of selected lexical units, which have been classified into four typological groups. The first group consists of terms-internationalisms characterized by differences in stress, pronunciation of stressed vowels, partial or complete accord of consonants. The second group includes terms which are in accord with the equivalents of the native language by volume but not by form. Terms, which are in accord with form and meaning of the same terms in native language but are unknown to the borderguards, also belong to the second group. The third group accounts terms which are not in consonance with form and meaning of the ones in the native language. Abbreviations belong to the fourth group. Stages of teaching target vocabulary have been determined and the system of exercises for each of the stages has been developed. At the stage of semantisation borderguards try to memorize semantic images of new lexical units due to methods of pair associations, word families, categorization, loci (words to remember are situated in certain order mentally and are used to represent them in turn), key word. Cognitive approach takes into account the process when students forget new words. In this case the stage of revising terminology has been predicted. At the stage of forming lexical skills such mnemonic methods as connection with previous experience, memorizing the words on the basis of deep memory are used. At the last stage – improving lexical skills – new words are used in speaking and second lexical skills are formed. Receptive and imitative exercises, exercises to nominate and identify lexical units are used at the stage of semantisation. Exercises to choose lexical units in the semantic space, to combine words semantically, to extend or reduce situational expressions, to make adequate changes are used at the stage of forming lexical skills. Communicative exercises to fill in sentences with new words, initiative exercises to develop speaking skills are used at the stage of improving lexical skills. They predict existing of the communicative situation. So, suggested methodology takes into account mnemonics (systems for assisting and improving the memory) relevant to the target vocabulary.

Keywords: English target vocabulary, cognitive approach, stages of teaching vocabulary, system of exercises.